

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Veřejnoprávní smlouvy

Předkládá: Michal Huspek

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Veřejnoprávní smlouvy“ zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni, dne 9. března 2015

.....

podpis

Poděkování:

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu své bakalářské práce JUDr. Tomáši Loudovi za vedení práce, odborné konzultace, rady a doporučení ohledně mé bakalářské práce.

Obsah

Obsah.....	4
Úvod.....	6
1 Základní pojmy.....	8
1.1 Veřejná správa	8
1.2 Veřejnoprávní smlouvy.....	10
1.2.1 Terminologie	10
1.2.2 Legální definice.....	11
2 Vývoj právní úpravy veřejnoprávních smluv.....	12
3 Pojem veřejnoprávní smlouva.....	16
3.1 Veřejnoprávní smlouvy a jejich prameny	16
3.2 Veřejnoprávní smlouvy a jejich místo ve správním řádu	17
3.3 Veřejnoprávní smlouvy a právní zásady.....	18
3.4 Veřejnoprávní smlouvy a jejich vztah k soukromoprávním smlouvám	19
4 Dělení veřejnoprávních smluv.....	21
4.1 Koordinační veřejnoprávní smlouvy	21
4.2 Subordinační veřejnoprávní smlouvy	23
4.3 Veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky	25
5 Proces uzavírání a zrušení veřejnoprávní smlouvy.....	27
5.1 Návrh na uzavření veřejnoprávní smlouvy	27
5.2 Uzavření veřejnoprávní smlouvy.....	28
5.3 Souhlas třetích osob	29
5.4 Přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy	29
5.5 Změna obsahu veřejnoprávní smlouvy	32
5.6 Výpověď veřejnoprávní smlouvy	32
5.7 Zrušení veřejnoprávní smlouvy	33
6 Veřejnoprávní smlouvy dle právní úpravy	35
6.1 Veřejnoprávní smlouvy dle zákona o obcích.....	35
6.1.1 Veřejnoprávní smlouvy týkající se výkonu přenesené působnosti obce.....	35
6.1.2 Veřejnoprávní smlouvy týkající se výkonu přenesené působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností	36

6.1.3	Dohoda o sloučení obcí a dohoda o připojení obce	36
6.2	Veřejnoprávní smlouvy ve správním řádu.....	38
6.2.1	Veřejnoprávní smlouva o zveřejnění obsahu úřední desky.....	38
6.2.2	Veřejnoprávní smlouva o provozování elektronické podatelny.....	38
6.3	Veřejnoprávní smlouvy v zákoně o obecní policii	39
6.3.1	Veřejnoprávní smlouva týkající se plnění úkolů obecní policie	39
6.3.2	Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí strážníků pro období krizového stavu	40
6.4	Veřejnoprávní smlouvy ve stavebním zákoně	40
6.4.1	Veřejnoprávní smlouva o výkonu působnosti stavebního úřadu	41
6.4.2	Veřejnoprávní smlouva o výkonu části působnosti úřadu územního plánování.....	41
6.4.3	Veřejnoprávní smlouvy nahrazující některá územní rozhodnutí	42
6.4.4	Veřejnoprávní smlouva nahrazující stavební povolení	43
6.5	Veřejnoprávní smlouvy v dalších právních předpisech.....	43
6.5.1	Subordinační veřejnoprávní smlouvy dle zákona o zaměstnanosti.....	43
6.5.2	Subordinační veřejnoprávní smlouvy o službách v dopravě.....	44
	Závěr.....	45
	Resumé	47
	Seznam použitých zdrojů	49

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolil institut veřejnoprávních smluv. Důvodem, proč jsem si zvolil právě toto téma, byl můj osobní zájem o správní právo a veřejnou správu samotnou. Konkrétně institut veřejnoprávních smluv mne zaujal hned z několika hledisek. Mohu-li je stručně uvést, pak prvním z nich byla vůbec první obecná úprava, kterou přinesl až nedávno přijatý správní řád, přestože se s institutem veřejnoprávních smluv můžeme setkat již v právních pramenech v době Rakouska – Uherska. Další zajímavost je fakt, že onen hmotněprávní institut veřejnoprávních smluv je upraven procesně právním předpisem, což není běžné.

Při práci jsem vycházel z mnoha pramenů, jelikož po bližším prostudování publikací, které se týkají veřejnoprávních smluv, docházím k závěru, že ucelená publikace věnující se čistě veřejnoprávním smlouvám, neexistuje. Jako podklady pro vytvoření mé práce byly využity knižní zdroje z aktuálního období, ale také knižní zdroje pocházející z období první republiky, taktéž elektronické zdroje, judikatura a legislativa.

Cílem a smyslem mé práce bylo předložit ucelený a jasný náhled na problematiku veřejnoprávních smluv a představit jejich právní zakotvení v rámci právního řádu České republiky.

Celou práci jsem se snažil zpracovat přehledně, jasně a systematicky. Práce je rozdělena do 6 kapitol.

První kapitola je věnována přiblížením základních pojmů, které jsou nedílně spjaty s tématem práce. Blíže vysvětlen je pojem veřejné správy – státní správy, samosprávy a ostatní veřejné správy. Druhá podkapitola je věnována stručnému vysvětlení pojmu veřejnoprávních smluv a je představena jejich legální definice. Blíže je k tomuto tématu pojednáno v kapitole 3.

Druhá kapitola nabízí stručný přehled vývoje právní úpravy veřejnoprávních smluv na území českých zemí. Počínaje Rakouskem – Uherskem, přes období první republiky, poválečný útlum, období po revoluci 1989 až k přijetí správního řádu v roce 2004.

Třetí kapitola je věnována detailnímu rozpracování pojmu veřejnoprávních smluv. Představuje jejich prameny, místo v právním řádu, základní zásady a vztah veřejnoprávních smluv k smlouvám soukromoprávním.

Následující kapitola přibližuje jednotlivé dělení veřejnoprávních smluv – a to smlouvy koordinační, subordinační a veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky. Zároveň jsou u jednotlivých druhů veřejnoprávních smluv uvedeny konkrétní příklady z praxe.

Navazuje pátá kapitola, která blíže informuje o procesu přijetí, změně či zrušení veřejnoprávní smlouvy.

Můžeme říci, že šestou a poslední kapitolou je přiblížena spíše praktičtější část práce, která představuje jednotlivé typy a druhy veřejnoprávních smluv v souvislostech na jejich právní úpravě v rámci zvláštních zákonů. Kapitola je rozdělena do jednotlivých podkapitol dle samotných zákonů a představuje veřejnoprávní smlouvy postupně dle zákona o obcích, dle správního řádu, dle zákona o obecní policii a dle stavebního zákona. Poslední podkapitola je věnována subordinačním veřejnoprávním smlouvám uvedeným v dalších právních předpisech, a to v zákoně o zaměstnanosti a v zákoně o službách v dopravě.

Definitivně poslední částí práce je pak závěr, kde je celá práce shrnuta.

1 Základní pojmy

V průběhu celé bakalářské práce je mnohokrát zmiňována většina dále uváděných pojmů spjatých s tématem práce. Z tohoto důvodu byly níže uvedené pojmy vysvětleny blíže. Jedná se o pojmy veřejná správa – a s ní spojený pojem státní správa, samospráva a tzv. ostatní veřejné státní správě – a pojem veřejnoprávních smluv.

1.1 Veřejná správa

Samotná existence veřejné správy je nutná k realizaci veřejnoprávních smluv. Je proto důležité, aby pojem veřejné správy byl blíže vymezen a definován. V naší právní společnosti neexistuje přesná definice tohoto pojmu. S nadsázkou lze říci, že téměř každý autor publikace se správní tematikou, předkládá čtenáři odlišný výklad tohoto termínu. Podstatná je skutečnost, že pojem veřejné správy není nikde v českém právním řádu přesně definován, přestože se s tímto pojmem pracuje v mnoha právních předpisech, příčinou je i odlišnost a různost správních činností a vztahů z nich vycházejících.¹

Veřejnou správu je nutné vymežit od pojmu správy soukromé. Významným faktorem, kterým je možno odlišit pojem správy veřejné a soukromé je prvek veřejného zájmu. Soukromou správou je chápána činnost, která slouží k uspokojení vlastního zájmu. Tato činnost je inspirována soukromými cíli a motivy vedoucí většinou k finančnímu prospěchu.²

Oproti tomu veřejná správa je činnost, která slouží k ochraně a zájmu celé společnosti a podřizuje mu své jednání. Ze samotné povahy veřejné správy vyplývá, že je častěji a detailněji upravena právními předpisy a to zejména normami, které přikazují a ovlivňují ukládání povinností.³

Nejsnáze je možné vystihnout nejdůležitější rozdíly a odlišnosti mezi správou veřejnou a soukromou prostřednictvím obecných právních zásad. Pro soukromou správu je vystihující zásada „*co není zákonem zakázáno, je dovoleno*“. Oproti

¹ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 8.

² SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 18.

³ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009. s. 5.

tomu veřejnou správu platí zásada opačná, a to „*co zákon nepřipouští, je zakázáno*“. Princip těchto zásad má v praxi výrazný vliv na odlišení veřejnoprávní smlouvy od soukromoprávní.

Podstatné je také dvojí pojetí veřejné správy – materiální a formální.

Materiální, někdy označované také jako funkční pojetí, upřesňuje samotnou činnost a náplň veřejné správy, tedy úkoly a jednání, která jsou v duchu veřejné správy vykonávány. Negativní definicí můžeme vymežit tento pojem tak, že se jedná o činnost státu či jiného subjektu veřejné moci skrze jiné orgány než jsou orgány výkonné, zákonodárné a soudní moci.

Formální, někdy označované také jako organizační pojetí, znamená právně institucionální ochranu činnosti veřejné správy, tedy právní zaštitění orgánů, které se na výkonu veřejné správy podílejí.

Dělení na veřejnou a soukromou správu by však mohlo být zavádějící v tom smyslu, že by z této skutečnosti mohlo mylně vyplývat, že se soukromé osoby nepodílejí na veřejné správě. Toto je však vyvráceno členěním veřejné správy dle subjektů, které ji vykonávají. Je tím myšleno dělení veřejné správy na státní správu, samosprávu a tzv. ostatní veřejnou správu.⁴

Státní správa je chápáno jako: „*organizující a mocensko-ochranná činnost státu, zabezpečovaná ve veřejném zájmu a má především výkonný, podzákonný a nařizovací charakter.*“⁵Dále ji dělíme na státní správu přímou a nepřímou. Přímou státní správu provádějí bezprostředně orgány státu. Oproti tomu státní správa nepřímá je prováděna v přenesené působnosti veřejnoprávními korporacemi, jako jsou obce a kraje, nebo jejíž výkon byl dle zákonné normy svěřen soukromé právnické nebo fyzické osobě, např. osoby působící jako lesní a vodní stráž.⁶

Samospráva je charakteristická tím, že je vykonávána subjekty odlišnými od státu, tedy jinými veřejnoprávními subjekty, tzv. veřejnoprávními korporacemi, tedy prostřednictvím orgánů obcí a krajů. Předmětem samosprávy je výkon správy věcí veřejných na místní úrovni (obce, kraje apod.) nebo v souvislosti s výkonem

⁴ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 19.

⁵ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 12.

⁶ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 19.

určitého povolání, jež má povinný zápis do profesní komory. Je možné říci, že samospráva se podílí společně se státní správou na realizaci veřejných záležitostí.⁷

Ostatní veřejná správa se považuje za zbytkovou oblast veřejné správy, která je vykonávána částečně samosprávnými i nesamosprávnými institucemi.⁸ Nejedná se o státní správu ani samosprávu, přesto má správní charakter. Ani odborníci na danou oblast nemají jasno, jedná-li se o delegovanou státní moc či jinou formu správní činnosti, kam spadají subjekty jako např. Česká televize nebo Česká tisková kancelář.⁹

1.2 Veřejnoprávní smlouvy

1.2.1 Terminologie

Obdobně jako výše uvedený pojem veřejné správy je i pojem veřejnoprávních smluv definován mnoha autory odlišně, avšak významově jsou si rovni. Některé definice odborníků jsou uvedeny níže. Mnohými z nich je připomínána definice J. Hoetzela, který v souvislosti s veřejnoprávními smlouvami uvedl, že: „*otázka veřejnoprávních smluv patří k nejspornějším partiím práva veřejného vůbec a správního práva zvláště*“.¹⁰

P. Havlan definuje veřejnoprávní smlouvu jako: „*právní skutečnost, která zakládá, mění nebo ruší veřejnoprávní vztah, jehož obsahem jsou vzájemná veřejná subjektivní práva a veřejné subjektivní povinnosti dvou nebo více stran tohoto vztahu*“.¹¹

J. Staša chápe veřejnoprávní smlouvu jako dvoustranné nebo vícestranné správní úkony, které zakládají, mění nebo ruší vztahy správního práva.¹²

V. Hutta užívá pojmu správní dohody a označuje jej jako dvou či vícestranný úkon, který má konstitutivní povahu a svým zaměřením vždy směřuje k plnění úkolů veřejné správy.¹³

⁷ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 20.

⁸ Tamtéž s. 21.

⁹ HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 12.

¹⁰ HOETZEL, J. *Nauka o správních aktech*. Praha, 1907. s. 67 a násl.

¹¹ KADEČKA, S. *Správní řád. I*. Praha: ASPI, 2006, s. 375.

¹² HENDRYCH, D., et al. *Správní právo*. 7. vydání. Praha : C.H. Beck, 2009. s. 254.

¹³ MACHAJOVÁ, J., et al. *Všeobecné správní právo*. 5. Bratislava : Eurokodex, 2010. s. 192.

Právní nauka veřejnoprávními smlouvami většinou rozumí „*kvalifikované dvoustranné či vícestranné právní úkony, které zakládají, mění nebo způsobují zánik právních vztahů v oblasti veřejné správy*“¹⁴.

Mnohdy se v praxi můžeme setkat jak v literatuře, tak v konkrétní legislativní praxi s dalším terminologickými označeními téhož významu, jako např. správní dohody či správněprávní smlouvy.

1.2.2 Legální definice

Legální definici veřejnoprávní smlouvy nalezneme v § 159 správního řádu, kde je stanoveno, že: „*veřejnoprávní smlouva je dvoustranný nebo vícestranný právní úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva*“.¹⁵ Jedná se o dobrovolný právní úkon, který není autoritativní. Prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy je v současné době možno přenést působnost a pravomoci subjektu veřejné správy na jiný subjekt veřejné správy. Taktéž je mohou subjekty veřejné správy prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy upravit způsob vykonávání a plnění úkonů veřejné správy a zároveň prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy mohou být zapojeny jiné subjekty, které mohou plnit úkoly veřejné správy.¹⁶

V současné době můžeme veřejnoprávní smlouvy dělit na smlouvy koordinační, subordinační a smlouvy mezi účastníky. První dvě skupiny jsou tradiční a jedná se o veřejnoprávní smlouvy v užším smyslu, třetí skupina naopak obsahuje smlouvy, díky kterým dochází k pojetí veřejnoprávních smluv v jejich širším smyslu.

Detailnímu rozboru a celkovému přiblížení veřejnoprávních smluv je věnována kapitola 3.

¹⁴ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 163.

¹⁵ § 159 odst. 1, z. č. 500/2004 Sb. správní řád.

¹⁶ HENDRYCH, D., et al. *Správní právo*. 7. vydání. Praha : C.H. Beck, 2009. s. 254.

2 Vývoj právní úpravy veřejnoprávních smluv

Tato kapitola je věnována stručnému přiblížení právní úpravy veřejnoprávních smluv v jednotlivých obdobích českých dějin. Mylný by byl předpoklad, že institut veřejnoprávních smluv zahajuje svou reálnou existenci až teprve s rekonstrukcí správního řádu. Tato tematika byla na našem území probírána nejen po vzniku samostatné Československé republiky, ale už i za dob Rakouska – Uherska, např. české obecní zřízení z roku 1864, kde bylo rozlišeno několik druhů veřejnoprávních smluv, mezi nimiž byly například veřejnoprávní smlouvy o společném výkonu působnosti.¹⁷

Trvalo však dlouho, než utichly silné hlasy odpůrců, z nichž nejvýznamnější byl rakouský teoretik O. Mayer. Podle jeho názoru nešlo skloubit tyto smlouvy se samotnou podstatou veřejného práva, což obhajoval nerovností mezi státem a občanem. Obdobně ostře a skepticky vystupoval proti veřejnoprávním smlouvám také švýcarský teoretik a publicista W. Buckhardt, či významný právník české národnosti J. Pražák.¹⁸ Naopak zastáncem veřejnoprávních smluv byl významný právník G. Jellinek. Nejdetailněji rozebral problematiku veřejnoprávních smluv právník J. Hoetzel, který je řadil mezi správní akty. Ve svém díle rozlišoval správní akty podle počtu subjektů na jednostranné a dvoustranné, kdy právě pod dvoustrannými správními akty chápal veřejnoprávní smlouvy.¹⁹ Ve svém pozdějším díle dokonce pojem veřejnoprávních smluv konkrétně vymežil a stanovil obecné náležitosti. Připomněl, že je veřejné právo tvořeno normami kogentními, ale také dispozitivními. Je to důležité, neb zákonná norma nemůže předvídat všechny možnosti správněprávních vztahů. Díky této analýze a charakteru veřejného práva a soukromoprávních prvků v něm se otevřel prostor pro smluvní úpravu veřejných smluv, ovšem pouze za předpokladu, že:

1. souhlasného projevu vůle dvou či více stran za dodržení zásady rovnosti;
2. vzájemného vztahu mezi těmito projevy stran, čili kauzálního nexu;
3. shodnosti smluvních stran i co do právních následků smlouvy;

¹⁷ VEDRAL, J. Veřejnoprávní smlouvy o výkonu státní správy podle zákona o obcích. In *Reforma veřejné správy v teorii a praxi : sborník z mezinárodní konference, Třešť, 22.-24. října 2003*. Editor L. Vostrá, J. Grospič. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004. s. 284.

¹⁸ HOETZEL, J. *Československé správní právo. Část všeobecná*. 2. vydání. Praha : Melantrich, 1937. s. 272 a násl.

¹⁹ HOETZEL, J. *Nauka o správních aktech*. Praha : Bursík & Kohout, 1907. s. 62 a násl.

4. vzniku, změny nebo zániku veřejných práv a povinností.²⁰

Zároveň i judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS) z tohoto období se zabývala povahou veřejnoprávních smluv, konkrétně např. v nálezu NSS z roku 1924, kde je stanoveno, že: „*Za smlouvu veřejnoprávní lze považovati jen takovou smlouvu, při které dohodou stran má na místě dispozitivního právního předpisu, upravujícího určitý poměr a majícího povahu veřejnoprávní, nastoupiti přípustná úprava jiná.*“²¹

Další nálezy NSS, značený Boh. 884, připouští, aby se stranou smlouvy stal i subjekt, který není zákonem předpokládán. Nejasnosti přinesl i jiný nálezy NSS – Boh. 1045, kde je stanoveno, že u smluv mezi konkurenty si lze představit i veřejnoprávní smlouvy, které je své platnosti nepotřebují úřední schválení a postačí, jsou-li smluvní projevy stran příslušným správním úřadem vzaty na vědomí. S tímto dále pracoval J. Hoetzel dále ve svém komentáři, kde je to blíže rozvedeno a kde J. Hoetzel tvrdí, že v případě, že to zákon výslovně nevyžaduje, je možno uzavřít veřejnoprávní smlouvu mezi konkurenty i bez toho, aby měl správní orgán povědomí o samotné existenci této smlouvy.

J. Hoetzel dělil veřejnoprávní smlouvy obdobně, jako je tomu i v současné době. Rozeznával:

1. smlouvy mezi státem a občanem, dnešní terminologií smlouvy subordinační;
2. smlouvy mezi veřejnoprávními svazy, a tedy smlouvy koordinační;
3. a smlouvy mezi osobami soukromými.²²

Zároveň bylo také řešeno, jakou formou je možné veřejnoprávní smlouvy uzavírat. V období první republiky tato forma nebyla výslovně upravena, vycházelo se vždy z konkrétních formálních předpisů, týkajících se konkrétní veřejnoprávní korporace. Zdůrazněna byla pouze písemnost veřejnoprávních smluv. J. Hoetzel se věnoval také vlivu vad projevu, omylu a donucení na veřejnou smlouvu a připomínal, že veřejná smlouva není exekučním titulem, tudíž z toho vyplývá, že případné spory plynoucí z těchto veřejnoprávních smluv

²⁰ HOETZEL, J. *Československé správní právo : Část všeobecná*. Praha : Melantrich, 1934. s. 255.

²¹ Nález NSS ze dne 10. května 1924, Boh A 3595/24 *K povaze veřejnoprávních smluv*.

²² HOETZEL, J. *Slovník veřejného práva československého*. Brno : Polygrafia, 1929. s. 46 a násl.

nebyly řešeny před obecnými soudy, nýbrž spadaly do jurisdikce správních soudů.²³

Po skončení období první republiky a následně období 2. světové války, se institut veřejnoprávních smluv dostal spíše do útlumu. Pojmu veřejnoprávní smlouva se v té době neužívalo a byl nahrazen pojmem správní dohoda.²⁴ V praxi se tyto správní dohody subordinační vyskytovaly jen mezi národními výbory o sdružení prostředků se státní nebo jinou socialistickou organizací nebo koordinační dohody dvou národních výborů o společném užívání prostředků.²⁵

Veřejnoprávní smlouvy s předválečnými poznatky se staly součástí našeho právního řádu až po revoluci v roce 1989, konkrétně v zákoně č. 367/1990 Sb., o obcích, kde ale ještě nebyly pojmenovány jako veřejnoprávní smlouvy. Dle § 23 tohoto zákona směly obce v tomtéž okrese uzavřít smlouvu o zabezpečení výkonu přenesené působnosti. Tento zákon byl následně zrušen zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích s účinností od 12. listopadu 2000. Avšak i po nabytí účinnosti tohoto zákona bylo možno postupovat dle původních smluv, které byly uzavřeny dle předchozího zákona o obcích, jelikož součástí nového zákona o obcích nebylo přechodné ustanovení, které by zabránilo přípustnosti nepravé retroaktivity.²⁶

Tento zákon je stále v platnosti, přestože byl za dobu své platnosti mnohokrát novelizován. Vyjma stále platných a důležitých předmětných druhů veřejnoprávních smluv obsahoval také společná ustanovení, jimiž upravoval jejich obecné náležitosti. Konkrétně novelou č. 313/2002 Sb., kdy byl upraven § 66c až 66e, které pojednávaly o obecných podmínkách pro uzavírání, platnost, změnu a zrušení veřejnoprávní smlouvy, rozhodování sporů veřejnoprávní smlouvy a způsob jejího zveřejnění.²⁷ Toto však platilo pouze do roku 2004, kdy byly tyto obecné podmínky přesunuty do základního předpisu společného všem veřejnoprávním smlouvám – do nového správního řádu.

²³ HOETZEL, J. *Slovník veřejného práva československého : Svazek I.* Brno : Polygrafia, 1929. s. 47.

²⁴ RYS, R. Veřejnoprávní smlouvy v teorii a praxi. *Veřejná správa*. 2006, č. 33. [cit. 2014-12-05] Dostupný z WWW: < <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2006/33/pril1.html> >.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ VEDRAL, J.. Veřejnoprávní smlouvy o výkonu státní správy podle zákona o obcích. In *Reforma veřejné správy v teorii a praxi : sborník z mezinárodní konference*, Třešť, 22.-24. října 2003. Editor L. Vostrá, J. Grospič. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004.

²⁷ RYS, R. Veřejnoprávní smlouvy v teorii a praxi. *Veřejná správa*. 2006, č. 33. [cit. 2014-12-05] Dostupný z WWW: < <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2006/33/pril1.html> >.

S pojmem veřejnoprávních smluv bylo možné se mimo zákon o obcích setkat např. i v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti; v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny či v zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

3 Pojem veřejnoprávní smlouva

V této kapitole je detailně přiblížen pojem veřejnoprávní smlouvy. Zvláště pak přiblížení veřejnoprávních smluv a jejich právních pramenů, jejich zařazení ve správním řádu, přiblíženy jsou právní zásady, na jejichž základě dochází k uzavírání veřejnoprávní smluv a stručně je přiblížena problematika vztahu veřejnoprávních smluv ke smlouvám soukromoprávním.

3.1 Veřejnoprávní smlouvy a jejich prameny

Výše uvedený zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) není jedinou právní normou, která upravuje veřejnoprávní smlouvy. Jak již bylo výše uvedeno ve správním řádu, jsou upravena pouze obecná pravidla pro institut veřejnoprávních smluv. Správní řád upravuje jednotlivé druhy veřejnoprávních smluv, existují však i veřejnoprávní smlouvy, které nejsou ve správním řádu upraveny. Respektive se na ně vztahuje ustanovení § 159 správního řádu, nicméně §§ 160 – 162 už ne. Příkladem mohou být smlouvy o centrálním zadávání dle § 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách či některé koncesní smlouvy dle zákona č. 139/2006 Sb., o koncesním zřízení a koncesních smlouvách.²⁸

Správní řád je tak *lex generalis* ke zvláštním zákonům, ve kterých se objevují konkrétní veřejnoprávní smlouvy. Příkladem těchto zákonů může být zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví; zákon č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby; zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii; zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti či zákon č. 11/2004 Sb., o místním referendu; apod. Tyto *lex specialis* rovněž tvoří právní prameny veřejnoprávních smluv.

Současně mezi prameny veřejnoprávních smluv patří také hlava sedmá Ústavy České republiky²⁹, která se týká územní samosprávy, dále také články Listiny základní práv a svobod³⁰ týkající se politických práv či občanský zákoník³¹. Obecné znaky veřejnoprávních smluv jsou založeny na obdobných

²⁸ KOLMAN, P. Veřejnoprávní smlouvy (vybrané otázky). *Správní právo*, 2007, roč. 40, č. 4-5, s. 252

²⁹ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

³⁰ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základní práv a svobod.

³¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

principech, na kterých stojí smlouvy soukromoprávních, tedy i na těch, které jsou upraveny občanským zákoníkem. Ve správním řádě je přímo vyslovena subsidiarita občanského zákoníku, když stanovuje, že se pro veřejnoprávní smlouvy v páté části správního řádu přiměřeně využije ustanovení občanského zákoníku v případech, kdy správní řád nestanovuje jinak. Výjimkou jsou ustanovení o neplatnosti právních jednání a relativní neúčinnosti, ustanovení odstoupení od smlouvy a odstupném, ustanovení o změně v osobě dlužníka či věřitele, nejedná-li se o právní nástupnictví, ustanovení o postoupení smlouvy a o poukázce a ustanovení o započtení.³²

Tento výčet zdaleka nevyčerpává všechny právní předpisy, ve kterých jsou upraveny veřejnoprávní smlouvy, což je důsledkem široké rozmanitosti veřejnoprávních smluv.

Existují i případy, kdy jsou samy veřejnoprávní smlouvy pramenem práva, tak jak je chápe právní teorie. V případě, že je smlouva uzavřena mezi vnitrostátními subjekty a psaným právem je jim přiznána obecná závaznost (tedy tato smlouva upravuje závazně konkrétní skupinu vztahů stejného druhu a neurčitého počtu), je považována za smlouvu normativní a tedy za pramen práva. Příkladem může být veřejnoprávní smlouva o výkonu státní správy dle zákona o obcích.³³

3.2 Veřejnoprávní smlouvy a jejich místo ve správním řádu

Jak je již výše uvedeno, obecná právní úprava veřejnoprávních smluv byla provedena až s přijetím „nového“ správního řádu, účinného od roku 2006, kde byla jejich právní úprava zařazena do páté části. Přestože je správní řád procesněprávní normou, byla do něj začleněna tato hmotněprávní úprava. Ač se jedná o jev neobvyklý, zákonodárce v důvodové zprávě vysvětluje, že vzhledem k absenci obecného hmotněprávního předpisu, jež by upravoval správní právo, že nebyla jiná možnost. Taktéž doc. P. Havlan poukázal na fakt, že takovéto řešení je i v ostatních státech obvyklé, příkladem může být Německo či Maďarsko.³⁴

³² § 170 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

³³ VEDRAL, J. *Veřejnoprávní smlouvy o výkonu státní správy podle zákona o obcích* In GROSPÍČ, J.; VOSTRÁ, L. *Reforma veřejné správy v teorii a praxi*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004. s. 287.

³⁴ SKULOVÁ, S. et al. *Správní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 368.

Zmíněný správní řád již neupravoval pouze správní řízení, ale oproti předchozí úpravě obsahuje i komplexní úpravu veřejnoprávních smluv. Doc. P. Havlan navrhoval i řešení, že by problematika veřejnoprávních smluv mohla být upravena zvláštními předpisy, které by mohly lépe reagovat na konkrétní upravované společenské vztahy.³⁵

De lege lata se jednalo o nepřilíš systémové řešení, avšak oproti nedostačujícím předchozím úpravám před přijetím správního řádu, to bylo řešení v praxi nadmíru prospěšné.

3.3 Veřejnoprávní smlouvy a právní zásady

Ve správním řádu jsou kromě definice v § 159 uvedeny také základní zásady, které jsou specifické pro uzavírání veřejnoprávních smluv. Tyto zásady přímo omezují zásadu smluvní volnosti tak, jak ji zná soukromé právo. Z druhého odstavce § 159 správního řádu vyplývá požadavek zákonnosti (zákaz rozporu s právními předpisy či jejich obcházení) spojený s požadavkem souladu s veřejným zájmem, tedy snahou o zohlednění konkrétních představ a potřeb určité společnosti pro konkrétní případ.³⁶

Další právní zásadou, která se vyžaduje při uzavírání veřejnoprávních smluv je nesnižování důvěryhodnosti veřejné správy, účelnost a plnění úkolů veřejné správy.

Poslední zásadou uplatňovanou při uzavírání veřejnoprávních smluv je nutnost posuzování veřejnoprávních smluv dle obsahu a ne dle označení. Veřejnoprávní smlouvy jsou tedy posuzovány dle formálních a obsahových náležitostí.³⁷

Vyjma výše uvedených právních zásad uplatňovaných pro veřejnoprávní smlouvy jsou platné všechny právní zásady společné pro celý správní řád, které jsou uvedeny v § 2. Zároveň jak je výše uvedeno veřejnoprávní smlouvy, které jsou upravovány dle občanského zákoníku, podléhají zásadám uplatňovaným

³⁵ HAVLAN, P. *Veřejnoprávní smlouvy a místní samospráva*. In *Nový správní řád a místní samospráva II. Sborník z mezinárodního workshopu*. Editoři Kadečka, S.; Kliková, A.; Valachová K. Brno : Masarykova univerzita, 2007. s. 181 a násl.

³⁶ § 159 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

³⁷ ONDRUŠ, R. *Správní řád. Nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha : Linde Praha, 2005. s. 459 a násl.

v soukromém právu. Ve prospěch těchto soukromoprávních principů pro výklad veřejnoprávních smluv (ve smyslu vícestranných právních úkonů) tam, kde schází příslušná úprava právem veřejným, judikoval NSS.³⁸

3.4 Veřejnoprávní smlouvy a jejich vztah k soukromoprávním smlouvám

Obecně pojmem smlouva chápeme dvoustranný či vícestranný právní úkon, který se skládá ze dvou jednostranných právních úkonů. Na jedné straně se jedná o nabídku, neboli ofertu, a na straně druhé o přijetí neboli akceptaci. Smlouva vzniká okamžikem, kdy dojde k souhlasnému projevu vůlí obou stran, jedná se o tzv. konsensus. V praxi se jedná o vůbec nejčastější právní úkon a je při něm zachována rovnost stran.³⁹

Samotná hranice mezi smlouvou veřejnoprávní a soukromoprávní není přesně stanovena, stejně tak jako není stanovena přesná hranice mezi právem veřejným a soukromým. Dokladem oné „nepřesnosti“ může být § 170 správního řádu, který určuje subsidiární užití občanského zákoníku nebo právní věta rozsudku NSS, kde je stanoveno, že: *„Mnohé právní předpisy soukromého práva obsahují též normy veřejnoprávní povahy a naopak veřejnoprávní úprava se často neobejde bez uplatnění institutů práva soukromého.“*⁴⁰

Výraznou odlišností veřejnoprávních smluv oproti smlouvám soukromoprávním je fakt, že obsah veřejnoprávních smluv je nedílně spjat s výkonem veřejné moci, což veřejnoprávním smlouvám přiznává vrchnostenský ráz, z čehož vyplývá zákonná povinnost, že se musí řídit základní zásadou ustanovenou Ústavou České republiky a to tím, že státní moc je možno vykonávat na území České republiky pouze na základě zákona, v jeho mezích a způsobem, jež je zákonem stanoven.⁴¹

³⁸ Rozsudek NSS ze dne 19. 9. 2007, čj. 2 Afs 173/2006-77.

³⁹ BOGUSZAK, J.; ČAPEK, J. *Teorie práva*. Praha : CODEX Bohemia, 1997. s.100.

⁴⁰ Rozsudek NSS ze dne 9. 11. 2006, sp. zn. 32 Odo 1104/2005.

⁴¹ HAVLAN, P. *Veřejnoprávní smlouvy a místní samospráva*. In *Nový správní řád a místní samospráva II. Sborník z mezinárodního workshopu*. Editoři Kadečka, S.; Kliková, A.; Valachová K. Brno : Masarykova univerzita, 2007. s. 181.

Nicméně v případě některých veřejnoprávních smluv ustupuje tento prvek vrchnostenské nadřazenosti do pozadí, příkladem může být smlouva o poskytnutí návratné bezúročné půjčky ze státního rozpočtu, a ona dispoziční autonomie není omezena tolik. Oproti tomu u soukromoprávních smluv není dispoziční autonomie omezena, jelikož se řídí zásadou, že každý může činit vše, co není zákonem zakázáno.

Při uzavírání smluv obecně platí, že strany jsou si rovny. Což pro veřejnoprávní smlouvy platí pouze částečně. Onen konsensus a proces vzniku smlouvy je pro obě strany totožný, nicméně aby došlo ke vzniku některých veřejnoprávních smluv je nezbytně nutný souhlas správního orgánu, a tak rovnost nemůže být v těchto případech dodržena zcela. Po jejich uzavření tedy může dojít k tomu, že se může stát, že jedna ze stran bude v postavení nadřazeném vůči straně druhé (k čemuž dochází především u veřejnoprávních smluv subordinačních). Tedy se ona prvotní rovnost může změnit na nerovnost. U veřejnoprávních smluv koordinačních k této nerovnosti nedochází. Rozdíl mezi těmito smlouvami a smlouvami soukromoprávními je však ten, že jejich předmětem musí být výkon veřejné správy.⁴²

V rámci veřejné správy může státní či samosprávný orgán se soukromými osobami uzavírat samozřejmě také smlouvy podle soukromého práva, což lze v případech, kdy se orgán nachází v rámci výkonu nevrchnostenské moci. Jedná se o případy, kdy jsou sjednávány smlouvy v majetkových věcech či v otázkách veřejného vlastnictví. Oproti tomu při výkonu vrchnostenské moci, kdy se jedná o výkon veřejné správy, se předpokládá uzavření oné veřejnoprávní smlouvy.⁴³

Další odlišnosti mezi soukromoprávní a veřejnoprávní smlouvou je možné najít v případě, že by smlouva byla v rozporu se zákonem. V případě, že je ustanovení veřejnoprávní smlouvy v rozporu se zákonem, pak se na něj nahlíží jako na nezákonný správní akt.

Rozdíl můžeme nalézt i v případě sporů vyplývajících z veřejnoprávních smluv, neboť tyto spory se řeší správní cestou či ve správním soudnictví.⁴⁴

⁴² SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 164.

⁴³ Tamtéž s. 165.

⁴⁴ HENDRYCH, D., et al. *Správní právo*. 7. vydání. Praha : C.H. Beck, 2009. str. 255.

4 Dělení veřejnoprávních smluv

V této kapitole je představeno dělení veřejnoprávních smluv na jejich základní druhy. Veřejnoprávní smlouvy, jak je uvedeno v § 160 správního řádu, se dělí na tři skupiny, a to na smlouvy koordinační, subordinační a veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky. Rozlišujícím kritériem je povaha smluvních stran, kdy každý z těch to druhů má dále delegace ad hoc ve zvláštních zákonech. O jednotlivých skupinách veřejnoprávních smluv pojednávají níže jednotlivé podkapitoly, včetně kapitoly 6, která je věnována jednotlivým veřejnoprávním smlouvám dle právní úpravy.

4.1 Koordinační veřejnoprávní smlouvy

Veřejnoprávní smlouvy koordinační jsou smlouvy, které mohou být uzavírány mezi dvěma či více subjekty veřejné správy (stát, veřejnoprávní korporace nebo zákonem pověřená fyzická či právnická osoba, působí-li na poli veřejné správy) a těmito subjekty mohou být uzavírány za účelem plnění svých úkolů. Tyto smlouvy musí upravovat otázky obsažené ve veřejnoprávní působnosti těchto subjektů.⁴⁵ Jak je uvedeno již v první kapitole této práce, tak veřejná správa může být vykonávána jako státní správa nebo samospráva, což má vliv na podmínky kladené zákonem na uzavření smlouvy. Pokud veřejné úkoly vykonávají subjekty, jejichž předmětem je přímý výkon státní správy, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu pouze v případech, kdy tak stanovuje zvláštní zákon a souhlasí-li s tím nadřízený orgán.⁴⁶ Ten také posuzuje smlouvu, její obsah s ohledem na soulad s právními předpisy a veřejným zájmem. A o případném souhlasu či nesouhlasu vydává rozhodnutí, vůči němuž je pak přípustné odvolání.

Při plnění úkolů smluvních stran mimo přímý výkon státní správy lze smlouvy uzavřít i bez tohoto zmocnění, ale pouze v případech, kdy mají tyto orgány při plnění úkolů určitou volnost.⁴⁷

⁴⁵ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 165 - 171.

⁴⁶ HORIZKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. vydání. Praha : Leges, 2010. s. 328.

⁴⁷ ČERNÝ, P.; DOHNAL V. et al. *Průvodce novým správním řádem*. Praha : Linde Praha, 2006. s. 323.

Územní samosprávné celky mohou mezi sebou vzájemně uzavírat veřejnoprávní smlouvy v rámci své samostatné působnosti při výkonu veřejné moci, pouze stanovuje-li tak zvláštní zákon, ovšem souhlas k tomu nepotřebují.

Příkladem koordinačních veřejnoprávních smluv o výkonu státní správy nebo výkonu samosprávy mohou být veřejnoprávní smlouvy o výkonu přenesené působnosti a veřejnoprávní smlouvy o plnění úkolů vyplývajících ze samostatné působnosti.

Veřejnoprávní smlouvy o výkonu přenesené působnosti jsou typicky uzavírány mezi územními samosprávnými celky navzájem. Takovéto smlouvy jsou uzavírány mezi obcemi dle zákona o obcích a nejčastěji jejich uzavřením dochází k přesunu přestupkové agendy, agendy dotýkající se občanských průkazů, apod. Jedná se např. dle § 19 zákona o obcích o dohodu o sloučení nebo připojení obce, dle § 26 o dohodu o změně hranic, dle § 48 o smlouvu o splnění konkrétního veřejného úkolu, dle §§ 50 a 51 o smlouvy o vytvoření svazku obcí.

Zákon o krajích umožňuje např. smlouvu o spolupráci mezi kraji uzavřenou ke splnění konkrétního účelu a smlouvu o spolupráci s územními samosprávnými celky jiných států.

Sám správní řád umožňuje uzavření koordinační veřejnoprávní smlouvy o zveřejňování obsahu úřední desky způsobem umožňujícím dálkový přístup⁴⁸. Zmínit je možné i koordinační veřejnoprávní smlouvu o plnění úkolů obecní policie, upravenou dle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, nebo také smlouva, kterou uzavírají starostové obcí o poskytování strážníků při krizových stavech.

Dalším příkladem koordinační veřejnoprávní smlouvy může být smlouva o výkonu působnosti stavebního úřadu mezi obcemi, případně koordinační dohoda, kterou smí uzavřít policejní útvar určený policejním prezidentem s obcí nebo hlavní městem Prahou, či místně příslušné krajské ředitelství policie s hlavním městem Prahou. V obou případech za účelem zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku.⁴⁹

⁴⁸ § 26 odst. 3, zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁴⁹ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 167 - 169.

Ke koordinačním veřejnoprávním smlouvám je však nutno přidat také ještě jeden specifický právní úkon, který je obdobný jako veřejnoprávní smlouva a tím je tzv. kvazikoordinační veřejnoprávní smlouva.

Kvazikoordinační veřejnoprávní smlouvy jsou smlouvy, které jsou uzavírány dle § 160 odst. 3 správního řádu, a jsou uzavírány mezi správními orgány, které jsou organizačními složkami státu ve vzájemných vztazích nebo ve vztazích s jinými orgány veřejné moci nebo i s jinou organizační složkou státu, a tyto organizační složky mohou užívat ustanovení páté části správního řádu. Dle § 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, se organizačními složkami státu rozumí ministerstva a jiné správní úřady státu, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády České republiky, Kancelář veřejného ochránce práv, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky a jiná zařízení, o kterých to stanoví zákon.

4.2 Subordinační veřejnoprávní smlouvy

Druhou skupinou veřejnoprávních smluv jsou smlouvy subordinační. Subordinační smlouvy jsou takové, kdy na jedné straně uzavírá příslušný správní orgán smlouvu s adresátem veřejnoprávního působení. Právní úprava umožňuje, aby subjekty veřejné správy v případech, kdy je to možné a zákonem povolené, uzavřely místo vrchnostenského aktu (čímž je myšleno rozhodnutí správního orgánu) s účastníky konsenzuální dohodu – subordinační veřejnoprávní smlouvu. Upravují se tak záležitosti, které by jinak musely být určeny autoritativně.

Subordinační smlouvu mezi sebou tedy může uzavřít vykonavatel veřejné správy (příslušný správní orgán) a osoba či osoby, vůči nimž směřuje výkon veřejné správy (osoba, která by byla účastníkem dle § 27 odst. 1 správního řádu, kdyby správní řízení probíhalo podle druhé části správního řádu).⁵⁰

Subordinační vztah nevyjadřuje nerovné postavení smluvních stran ve smyslu, že by bylo správnímu orgánu umožněno nadřazené postavení. Správní orgán nemá pravomoc, aby účastníku něco diktoval. Jedná se spíše o určitou

⁵⁰ SKULOVÁ, S., et al. *Správní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 368.

moderaci obsahu závazku, který by případně mohl vzniknout správním aktem.⁵¹ Nicméně projev vrchnostenského postavení a nadřazenosti správního orgánu, je pravomoc správního orgánu v případě nedodržení smluvní povinnosti ze strany účastníka dle § 27 odst. 1 správního řádu nahradit smlouvu exekučně vynutitelným rozhodnutím.

Podmínkou platnosti subordinační veřejnoprávní smlouvy je souhlas třetích osob, které by případně byly účastníky správního řízení dle § 27 odst. 2 a 3 správního řádu. Až tímto okamžikem by byla smlouva uzavřena, nebyl-li by souhlas udělen, mohl by správní orgán namísto uzavření smlouvy vydat ve věci rozhodnutí ve správním řízení s ohledem na podklady získané pro uzavření veřejnoprávní smlouvy.⁵² Zároveň je nezbytné i zmocnění zvláštním zákonem.

Taktéž je možné danou subordinační smlouvu uzavřít v případě, že v dané věci již probíhá správní řízení dle druhé části správního řádu. Správní orgán v takovém případě správní řízení zastaví. V případě, že by později došlo ke zrušení smlouvy, je možné správní řízení obnovit a dále v něm pokračovat, přičemž jsou využívány i skutečnosti zjištěné v souvislosti s veřejnoprávním smluvním vztahem. To je přípustné i v případech, že by veřejnoprávní smlouva nebyla uzavřena v důsledku nesouhlasu třetích osob a pokračovalo by se ve správním řízení dle druhé části správního řádu.

Příkladem subordinačních veřejnoprávních smluv mohou být smlouvy uzavírané dle stavebního zákona, např. smlouvy o umístění stavby, o změně využití území, o změně vlivu stavby na využití území, o provedení stavby nebo terénních úprav.

Řadu subordinačních smluv obsahuje zákon o nezaměstnanosti, např. dohodu o zřízení společensky účelného pracovního místa, dohodu o poskytnutí příspěvku v rámci aktivní politiky zaměstnanosti, dohoda o zabezpečení pracovní rehabilitace, dohoda o zabezpečení poradenství, dohoda o vytváření veřejně prospěšných prací, o přípravě k práci osob se zdravotním postižením, o přípravě

⁵¹ ONDRUŠ, R. *Správní řád. Nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde Praha, 2005. s. 459 a násl.

⁵² § 168 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

k práci provádění u fyzické nebo právnické osoby, dohodu o vytvoření chráněného pracovního místa.⁵³

4.3 Veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky

Veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky - tedy smlouvy, které jsou uzavírány těmi, kdo by byli účastníky správního řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu, jedná se tedy o adresáty veřejné správy a mohou být uzavírány z důvodu převodu nebo způsobu výkonu veřejných subjektivních práv a povinností.

Veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky, někdy nazývané jako smlouvy smíšené či smlouvy uzavírané mezi soukromými osobami, jakožto třetí skupina veřejnoprávních smluv stojí mírně stranou oproti předchozím dvěma skupinám a to především pro svoji diskutabilnost a spornost, neboť ze všech veřejnoprávních smluv nejvíce zasahují do sféry soukromého práva.

Smluvní strany by totiž mohly být hypotetickými účastníky nějakého správního řízení, kteří by svou účast ve správním řízení jakoby nahradili veřejnoprávní smlouvou. Takže ve většině případů se nejedná o smlouvu mezi účastníky, ale o smlouvy uzavírané v zákonem předpokládaných situacích mezi soukromými osobami za účelem plnění veřejných úkolů, zvláště pak plnění povinností v oblasti veřejné správy – tedy, kdy jedna osoba bude plnit veřejnoprávní povinnosti namísto druhé.⁵⁴

Teoretiky bývají smíšené smlouvy někdy považovány pouze za tzv. veřejnoprávní smlouvy v širším smyslu, někdy rovnou jakou součást smluv koordinačních či subordinačních.⁵⁵

Soukromým subjektům je tedy prostřednictvím těchto smluv umožněno, aby na sebe vzájemně přenášely veřejnoprávní povinnosti, či aby na jejich plnění spolupracovaly, nebo aby bylo možno prostřednictvím těchto smluv uzavírat smír či další dohody vedoucí k odstranění rozporů či nejasností.⁵⁶

⁵³ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 169 - 170.

⁵⁴ Tamtéž s. 166.

⁵⁵ RYS, R. Veřejnoprávní smlouvy v teorii a praxi. *Veřejná správa*, 2006, roč. 13, č. 33. Dostupný rovněž z Týdeníku Veřejná správa [online]. [cit. 2014-12-08]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2006/33/pril1.html>>.

⁵⁶ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009. s. 253.

Příkladem takovýchto smluv může být smlouva o prohlášení národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a přírodní rezervace. Zvláštní povahu mají i smlouvy mezi Výzkumným a kontrolním ústavem zemědělským a fyzickou či právnickou osobou na druhé straně zvané jako smlouvy o provádění dílčích úkonů. Obdobně zvláštní povahu mají i dohody o zařazení do aktivní zálohy, smlouvy o poskytnutí dotace na podporu výzkumného projektu, smlouvu o plnění povinnosti na úseku požární ochrany, smlouvu o sdílení povolení k nakládání s vodami či smlouva o převedení dobývacího prostoru.⁵⁷

⁵⁷ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009. s. 170 - 171.

5 Proces uzavírání a zrušení veřejnoprávní smlouvy

V této kapitole je blíže rozebrán postup uzavírání veřejnoprávní smlouvy, přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy, změna obsahu veřejnoprávní smlouvy, její výpověď a zrušení. Jedná se o postupy uvedené v § 163 a násl. správního řádu.

5.1 Návrh na uzavření veřejnoprávní smlouvy

Návrh na uzavření veřejnoprávní smlouvy je takový projev vůle, který:

1. je učiněn v písemné formě;
2. je určen jedné nebo více konkrétním osobám;
3. je dostatečně určitý.

Takovýto projev vůle musí vést k uzavření veřejnoprávní smlouvy a musí z něj být zjevné, že navrhovatel (osoba, která onen návrh na uzavření smlouvy činí) se jím v případě přijetí cítí být vázán.⁵⁸

Návrh smlouvy působí od okamžiku, kdy je dodán do sféry vlivu osoby, které je určen. Vzít zpět či jej zrušit může navrhovatel jen v případě, že tento projev vůle dojde osobě, které je určen dříve, nebo alespoň současně s návrhem smlouvy. Tímto způsobem lze zrušit i neodvolatelný návrh.⁵⁹

Návrh smlouvy zanikne v případě, že:

1. uplynula lhůta v návrhu určená pro jeho přijetí (samozřejmě v případě, že návrh v této lhůtě nebyl přijat);
2. uplynutím přiměřené doby s přihlédnutím k povaze navrhované smlouvy a k rychlosti prostředků, které navrhovatel použil pro zaslání návrhu smlouvy (těchto kritérií se použije pouze tehdy, není-li v návrhu určena lhůta pro přijetí);

⁵⁸ § 163 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁵⁹ § 163 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

3. okamžikem, kdy projev vůle o odmítnutí návrhu dojde navrhovateli.⁶⁰

Návrh na uzavření smlouvy však nemusí být vždy pouze iniciativou navrhovatele. Zákon předpokládá, že případní navrhovatelé budou vyzváni akceptantem (tj. tím, kdo návrh přijímá) k předložení návrhu. Učiní-li navrhovatel návrh vůči neurčitému okruhu potencionálních akceptantů, může je vyzvat k jeho přijetí. Postupuje se pak obdobně podle ustanovení o řízení o výběru v části třetí správního řádu.⁶¹

Návrh uzavření veřejnoprávní smlouvy tedy musí splňovat formální i obsahové náležitosti stanovené zákonem. Uzavření kontraktu musí být účelné, efektivní a cílem musí být nutně plnění úkolů veřejné správy. Návrh musí být písemný, ovšem je přípustné podat návrh elektronicky podepsaný elektronickým podpisem.

5.2 Uzavření veřejnoprávní smlouvy

Definitivním okamžikem uzavření smlouvy je připojení podpisu poslední ze smluvních stran. To je však platné pouze v případě, že jsou smluvní strany podepisování přítomny zároveň. Není-li to zároveň, je návrh veřejnoprávní smlouvy uzavřen v momentě, kdy je opatřen podpisy všech osob, jimž byl určen a dojde zpět navrhovateli smlouvy.⁶²

Další možností, která je v praxi často uplatňována, je v případě, kdy je zákonem podmíněn souhlas správního orgánu. Jakmile strany smlouvu podepíší, příslušný správní orgán ji zveřejní na své úřední desce a to zpravidla na 15 dní (žádná lhůta není zákonem stanovena). Veřejnoprávní smlouva je pak uzavřena až okamžikem, kdy souhlas správního orgánu nabude právní moci.⁶³

⁶⁰ § 163 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁶¹ ONDRUŠ, R. *Správní řád. Nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha : Linde Praha, 2005. s. 472.

⁶² § 164 odst. 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁶³ § 164 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

5.3 Souhlas třetích osob

Paragrafem 168 správního řádu je upraven souhlas třetích osob. Tímto je ustanoveno, že veřejnoprávní smlouva – vyjma veřejnoprávní smlouvy koordinační uzavřené dle § 160 správního řádu – která se dotýká práv nebo povinností třetí osoby, je účinná teprve od okamžiku, kdy s ní tato dotčená osoba vysloví souhlas, a tento souhlas musí být vysloven písemnou formou.

Tímto se má zabránit zneužívání veřejnoprávních smluv k účelovému obcházení procesních práv vzhledem k tomu, že veřejnoprávní smlouva může v některých případech nahrazovat správní rozhodnutí.

Přímo dotčené třetí osoby veřejnoprávní smlouvou stanovuje zákon a jedná se o ty osoby, které jsou podřaditelné pod zákonné vymezení účastníků správního řízení.⁶⁴

Pokud tento souhlas veřejnoprávní smlouva nezíská, tak nenabude svých právních účinků a správní orgán může poté místo oné veřejnoprávní smlouvy vydat správní rozhodnutí v rámci správního řízení. Všichni účastníci mají v tomto správním řízení plná procesní práva, rozdíl je pouze v tom, že za podklady správního aktu mohou sloužit informace získané při přípravě veřejnoprávní smlouvy a nebude potřeba provádět znovu důkazy.⁶⁵

5.4 Přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy

Otázka přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy je právně ustanovena § 165 správního řádu. Soulad veřejnoprávní smlouvy lze přezkoumat z moci úřední, zároveň ale strana, která není správním orgánem, může podat podnět správnímu orgánu k provedení přezkumného řízení.

Podnět se podává věcně a místně příslušného správního orgánu k přezkumnému řízení.⁶⁶ V případě, že je podání chybné, tedy procesně nepřísluší správnímu orgánu, je tento orgán povinen postoupit podání k příslušnému správní

⁶⁴ § 27 odst. 2 a 3 a § 28 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁶⁵ VEDRAL, J. *Správní řád, Komentář*, Praha: Bova Polygon, s. 1318.

⁶⁶ § 165 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

úřadu.⁶⁷ Zároveň je stanovena 30 denní subjektivní lhůta počínající dnem, kdy se strana odlišná od správního orgánu dozvěděla o důvodu zahájení přezkumného řízení.

Zároveň je dána výslovná povinnost správního úřadu, aby zrušil veřejnoprávní smlouvy, které jsou v rozporu s právními předpisy.⁶⁸ Ex lege všechny veřejnoprávní smlouvy musí být v souladu se všemi platnými právními předpisy na území České republiky. Obdobně by veřejnoprávní smlouvy neměly být v rozporu s mezinárodní smlouvou normativní povahy, kterou je Česká republika vázána, a která je součástí právního řádu České republiky.

V případě, že jsou v rozporu s právními předpisy pouze některá ustanovení veřejnoprávní smlouvy, zruší se pak v přezkumném řízení pouze rozporná část. Toto je možné uplatnit pouze v případech, když z předmětné povahy smlouvy nebo z jejího obsahu nevyplývá, že tuto dotčenou rozpornou část nelze oddělit. Tedy je možné zrušit některá méně klíčová ustanovení a smlouva bude nadále schopna právního života.⁶⁹

Výše popsané zrušení veřejnoprávních smluv uzavřených dle § 160 a § 161 správního řádu nebo jejich rozporných částí, se netýká úkonů učiněných vůči třetím osobám smluvní stranou při výkonu působnosti převzaté od jiné smluvní strany na základě veřejnoprávní smlouvy. Po právní moci nebo předběžné vykonatelnosti rozhodnutí vydaného dle odstavce 2 nebo 3 přechází působnost v těchto věcech na správní orgány, které jsou příslušné tyto úkony činit před uzavřením zrušené veřejnoprávní smlouvy. Případně na správní orgány, na něž příslušnost mezitím přešla v důsledku změny okolností rozhodných pro její určení. To platí obdobně i v případě zrušení souhlasu k uzavření veřejnoprávní smlouvy podle § 160.⁷⁰

Po právní moci nebo předběžné vykonatelnosti rozhodnutí o zrušení celkovém či částečném, přechází působnost v těchto věcech na správní orgány, které byly příslušné tyto úkony činit před uzavřením zrušené veřejnoprávní

⁶⁷ § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁶⁸ § 165 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁶⁹ § 165 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁷⁰ § 165 odst. 4 zákona č. 500/2004. Sb., správní řád.

smlouvy, popřípadě na správní orgány, na které příslušnost mezitím přešla v důsledku změny okolností rozhodných pro její určení.⁷¹

Spory plynoucí z veřejnoprávních smluv jsou oprávněny rozhodovat příslušné správní orgány, např. pro spory vyplývající z veřejnoprávních smluv, kde je alespoň jednou ze smluvních stran kraj či obec s rozšířenou působností, rozhoduje Ministerstvo vnitra; spory plynoucí z veřejnoprávních smluv, kde jsou smluvními stranami obce bez rozšířené působnosti, rozhoduje příslušný krajský úřad; obdobně rozhoduje správní orgán, který je společně nadřízený smluvním stranám, když není takový orgán, řeší spor v dohodě ústřední správní úřady nadřízené správním orgánům, které jsou nadřízeny smluvním stranám; správní orgán nadřízený správnímu orgánu, jež je stranou veřejnoprávní smlouvy; a nebo správní orgán, který k jejímu uzavření udělil souhlas, jde-li o veřejnoprávní smlouvu dle § 162 správního řádu.⁷² Ve zvláštních případech dle tohoto paragrafu je to správní orgán nadřazený správnímu orgánu, jehož souhlas je nutný k uzavření veřejnoprávní smlouvy.

Není-li stanoveno jinak, pro přezkoumání platí obdobně ustanovení správního řádu o přezkumném řízení s tím, že správní orgán není vázán lhůtami v § 96 odst. 1 správního řádu a zároveň není vázán ustanovením § 97 odst. 2 správního řádu. Správní orgán tedy nemusí vydat usnesení o zahájení přezkumného řízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o důvodech zahájení řízení dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku od právní moci rozhodnutí ve věci a není vázán ani druhou lhůtou, tedy nutností vydat rozhodnutí ve věci v přezkumném řízení v prvním stupni do 15 měsíců. Správnímu orgánu sice není stanovena žádná zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí v tomto přezkumném řízení, avšak zároveň musí postupovat v souladu s právem na spravedlivý proces vyplývající z Listiny základních práv a svobod a musí řízení ukončit v přiměřené době a bez průtahů.⁷³

Při rozhodování o sporech z veřejnoprávních smluv nelze použít řádných opravných prostředků stanovených správním řádem – tím je myšleno odvolání či rozklad.⁷⁴ Rozhodnutí je možné napadnout pouze mimořádnými opravnými

⁷¹ § 165 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁷² § 169 odst. 1 zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁷³ Čl. 38 odst. 2 zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

⁷⁴ § 169 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

prostředky, případně přezkum soudem dle ustanovení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu.

5.5 Změna obsahu veřejnoprávní smlouvy

Jednotlivé strany veřejnoprávních smluv mají možnost danou smlouvu změnit či doplnit. Mohou tak konat na základě ustanovení § 166 odst. 1 správního řádu, kde je upravena změna obsahu veřejnoprávní smlouvy. Z logiky věci vyplývá, že tato úprava musí být přísnější než obdobná úprava v soukromoprávní oblasti. Je to dáno tím, že veřejnoprávní smlouvy se týkají výkonu veřejné správy. Je stanoveno, že obsah smlouvy lze měnit pouze písemnou formou a ke změně může dojít pouze na základě shodné vůle obou stran. Tato změna může být provedena prostřednictvím dodatku nebo formou samostatné dohody. Pro tuto dohodu, a vůbec pro celou proceduru změny, se analogicky užívá ustanovení § 163 správního řádu o uzavírání veřejnoprávní smlouvy. Dohoda o změně obsahu tedy musí splňovat stejné podmínky, které jsou stanoveny pro samotné uzavření veřejnoprávní smlouvy.⁷⁵

Dalším požadavkem při změně obsahu veřejnoprávní smlouvy, který je stanoven správním řádem, je nutnost souhlasu správního orgánu či třetí osoby, byl-li tento souhlas nutný již při uzavření měněné veřejnoprávní smlouvy. Obdobně se pro změnu obsahu veřejnoprávní smlouvy užívá ustanovení § 164 odst. 3 správního řádu. Vycházíme-li z tohoto ustanovení obdobně tak dohodou o změně veřejnoprávní smlouvy, je veřejnoprávní smlouva změněna dnem, kdy nabude souhlas správního orgánu právní moci.

5.6 Výpověď veřejnoprávní smlouvy

Vypovědět veřejnoprávní smlouvu je možno pouze písemnou formou, tedy případně i elektronicky, a jen tehdy, jestliže to bylo ve smlouvě ujednáno a byla v ní současně dohodnuta i výpovědní lhůta. Toto lze dohodnout při uzavírání veřejnoprávní smlouvy, ale také při schválení případně změny veřejnoprávní smlouvy. Obvykle si strany také přesně stanovují postup pro vypovědění smlouvy.

⁷⁵ VEDRAL, J. *Správní řád – Komentář*. Praha : Bova Polygon, 2006. str. 949.

Chybí-li tento postup ve smlouvě, tak počíná výpovědní lhůta běžet den následující od oznámení výpovědi poslední ze smluvních stran.

Na rozdíl od uzavření veřejnoprávní smlouvy není k její výpovědi nutný souhlas správního orgánu ani třetí osoby, a to i v případech, že pro samotné uzavření této smlouvy je onen souhlas vyžadován.⁷⁶

Výpověď nemusí nutně znamenat zánik veřejnoprávní smlouvy. V případě, že má smlouva tři a více stran a alespoň dvě strany mají zájem na pokračování smluvního vztahu. Pro takový případ však musí být ve smlouvě sjednán postup.⁷⁷

5.7 Zrušení veřejnoprávní smlouvy

Zatímco § 166 odst. 2 správního řádu je upraveno jednostranné ukončení veřejnoprávní smlouvy formou výpovědi, § 167 odst. 1 a 2 upravuje zrušení veřejnoprávní smlouvy na základě konsensu všech jejích smluvních stran.

Návrh na zrušení je možné podat jak u forem smluv, které povolují podání výpovědi, tak i u smluv, které podání jednostranné podání výpovědi nepovolují. Zároveň je možné podat návrh na zrušení smluv, které byly uzavřeny na dobu určitou i neurčitou. Návrh na zrušení je obdobně jako výpověď možno podat pouze písemnou formou, povoluje se také elektronická podoba návrhu na zrušení, je-li podepsána elektronickým podpisem.

Důležité je ovšem zdůraznit, že návrh na zrušení smlouvy může být podán pouze ze zákonem taxativně stanovených důvodů:

1. *bylo-li to ve veřejnoprávní smlouvě dohodnuto;*
2. *změní-li se podstatně poměry, které byly rozhodující pro stanovení obsahu veřejnoprávní smlouvy, a plnění této smlouvy nelze na smluvní straně z tohoto důvodu spravedlivě požadovat;*
3. *jestliže se veřejnoprávní smlouva dostala do rozporu s právními předpisy;*
4. *z důvodu ochrany veřejného zájmu;*
5. *jestliže vyšly najevo skutečnosti, které existovaly v době uzavírání veřejnoprávní smlouvy a nebyly smluvní straně bez jejího zavinění známy,*

⁷⁶ § 160 odst. 5 a 6; § 162; § 164 odst. 3; § 168 zákona č. 500/2004. Sb., správní řád.

⁷⁷ VEDRAL, J.: *Správní řád, - Komentář*, Praha: Bova Polygon, s. 1312.

*pokud tato strana prokáže, že by s jejich znalostí veřejnoprávní smlouvu neuzavřela.*⁷⁸

Následně z § 167 odst. 2 správního řádu plyne, že veřejnoprávní smlouva zaniká okamžikem, kdy s návrhem na zrušení smlouvy vysloví souhlas poslední ze smluvních stran a kdy tento písemný souhlas dojde smluvní straně, která návrh na zrušení podala.

Pokud bylo k uzavření veřejnoprávní smlouvy třeba souhlasu správního orgánu, vyžaduje se jeho souhlas i ke zrušení veřejnoprávní smlouvy.⁷⁹

⁷⁸ § 167 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁷⁹ § 167 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

6 Veřejnoprávní smlouvy dle právní úpravy

Přestože jsou některé smlouvy zmíněny již v kapitole 4, jsou v následující kapitole představeny konkrétní příklady pozitivních veřejnoprávních smluv a rozčleněny jsou dle jednotlivých zákonů. Představeny jsou jak smlouvy koordinační, tak smlouvy subordinační a v poslední podkapitole jsou uvedeny i smlouvy smíšené.

Níže uvedený výčet veřejnoprávních smluv není absolutní, příklady byly vybrány s ohledem na jejich rozšířenost a hlavně zajímavost.

6.1 Veřejnoprávní smlouvy dle zákona o obcích

První oblastí veřejnoprávních smluv jsou veřejnoprávní smlouvy uzavírané na základě zákona o obcích. Jedná se o smlouvy, které jsou v praxi asi nejčastěji uzavírané a nejinak tomu bude i v budoucnu.

Všechny veřejnoprávní smlouvy, které se nacházejí v zákoně o obcích, jsou veřejnoprávní smlouvy koordinační, nicméně ne všechny jsou takto označeny – příkladem může být dohoda o sloučení obcí dle § 19 zákona o obcích.

6.1.1 Veřejnoprávní smlouvy týkající se výkonu přenesené působnosti obce

Touto smlouvou je povoleno obcím, jejichž orgány vykonávají přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností, uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle které budou správní orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti pro orgány jiné obce, která je účastníkem veřejnoprávní smlouvy.⁸⁰

Obsahem této smlouvy nesmí být přenesená působnost, která je ze zákona svěřena pouze některým obcím, příkladem může být výkon funkce stavebního úřadu.

Uzavření takovéto smlouvy spadá do sféry samostatné působnosti obce. Zároveň uzavření takovéto smlouvy není podmíněno pouze souhlasem

⁸⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

zúčastněných stran, ale vyžaduje se souhlas nadřízeného správního orgánu, a to souhlas krajského úřadu, který konkrétní smlouvu posuzuje s ohledem na soulad s právními předpisy a s veřejným zájmem.⁸¹

Smlouva musí být písemná a platnosti nabývá dnem, kdy nabude rozhodnutí o udělení souhlasu právní moci.

Zákonem o obcích je také stanoveno, že tato veřejnoprávní smlouva musí obsahovat označení účastníků, délku trvání smlouvy, přesné určení rozsahu přenesené působnosti, který budou orgány jedné obce vykonávat pro orgány obce jiné a také způsob úhrady nákladů, které jsou s výkonem přenesené působnosti spojeny.

6.1.2 Veřejnoprávní smlouvy týkající se výkonu přenesené působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností

Zákonem o obcích je umožněno uzavřít veřejnoprávní smlouvu obcím s rozšířenou působností, jejichž obecní úřady vykonávají přenesenou působnost ve správním obvodu jednoho krajského úřadu. Aby mohla být tato smlouva uzavřena, je však nutný souhlas Ministerstva vnitra.

I v tomto případě jsou stanoveny podmínky obsahu této veřejnoprávní smlouvy. Tomuto i předchozímu typu smlouvy dle zákona o obcích je stanovena obligatorní povinnost obce zveřejnit danou smlouvu nejméně na 15 dní na úřední desce obce a to okamžitě po uzavření smlouvy. Taktéž je uzavřená smlouva zveřejněna ve Věštníku kraje.

6.1.3 Dohoda o sloučení obcí a dohoda o připojení obce

I přesto, že uvedené dohody přímo nejsou nazývány jako veřejnoprávní smlouvy, lze je vzhledem k jejich povaze a obsahu zařadit mezi smlouvy veřejnoprávní. Můžeme je chápat jako atypické smlouvy, neboť jejich následkem je zánik dosavadních a vznik nových osob veřejného práva. Těmito smlouvami mohou obce měnit svá území.

Na základě zákona o obcích sloučením všechny původní obce zanikají a vzniká obec nová. Její území pak tvoří souhrn území sloučených obcí. Zaniknou

⁸¹ § 160 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

také orgány slučovaných obcí a než je zvolen starosta, je pro obec jmenován správce obce.⁸²

Připojením zaniká pouze připojující se obec, kdežto druhá, přijímající obec funguje nezměněně dál s nově nabytým územím, právy, povinnostmi a závazky od připojené, a tedy zaniklé obce.

Dohodou o sloučení obcí dochází ke sloučení dvou či více obcí spolu sousedících do obce jedné. O tomto sloučení rozhodují zastupitelstva dotčených obcí či prostřednictvím místního referenda. Toto rozhodnutí se sloučit v jednu obec musí být předem oznámeno krajskému úřadu.

Sloučení obcí je možné pouze k 1. lednu nebo ke dni voleb do zastupitelstev obcí. Tato dohoda také slouží jako podklad pro zápis změn práv dotčených obcí k nemovitostem, změn údajů o katastrálních územích a hranic obcí v katastru nemovitostí.

Ze zákona dohoda o sloučení obcí musí obsahovat: den, měsíc a rok, ke kterému se slučují; název obce a sídlo jejich orgánů; určení právních předpisů obcí, které byly vydány slučovacemi obcemi a zůstanou v platnosti v celé obci po sloučení; výčet katastrálních území obce po sloučení; určení majetku, včetně finančních prostředků, ostatních práv a závazků, právnických osob a organizačních složek slučovaných obcí.

Obdobně platí výše uvedené i pro veřejnoprávní smlouvu o připojení obce.

Do kategorie veřejnoprávních smluv uzavíraných ze zákona spadá dále i dohoda o změně hranic obce, smlouva o spolupráci mezi obcemi ke splnění konkrétního úkolu v samostatné působnosti, smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí, Smlouva o spolupráci mezi kraji ke splnění konkrétního úkolu v samostatné působnosti, smlouva o vzájemné spolupráci s územními samosprávnými celky jiných států, smlouvy o atestacích informačních systémů veřejné správy.

⁸² § 19 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

6.2 Veřejnoprávní smlouvy ve správním řádu

I v samotném správním řádu jsou obsaženy dvě veřejnoprávní smlouvy, které jsou veřejnoprávními smlouvami koordinačními. Jedná se o veřejnoprávní smlouvu dle § 26 odst. 3 správního řádu o zveřejnění obsahu úřední desky způsobujícím dálkový přístup a druhou smlouvu o provozování elektronické podatelny dle § 37 odst. 7 správního řádu.

6.2.1 Veřejnoprávní smlouva o zveřejnění obsahu úřední desky

Správním řádem byla správním orgánům dána povinnost zřízení úřední desky, která musí být přístupná nepřetržitě a musí umožňovat dálkový přístup. Tato povinnost je upravena § 26 správního řádu.

6.2.2 Veřejnoprávní smlouva o provozování elektronické podatelny

Tato koordinační smlouva je vyjma výše uvedeného příkladu druhou konkrétní smlouvou, kterou upravuje správní řád. Jedná se tak o dvě veřejnoprávní smlouvy, jejichž výjimečnost je dána tím, že nejsou upraveny zvláštním zákonem, ale upravuje je přímo *lex generalis*, který jim dává obecný právní rámec.

Z ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu vyplývá povinnost příslušnému správnímu orgánu přijímat podání mimo jiné také v elektronické podobě. Způsob jakým příslušný správní orgán tuto povinnost zajistí, zůstává stejný jako u veřejnoprávní smlouvy podle § 26 odst. 3. V úvahu tudíž opět připadá zajištění této povinnosti zaměstnanci orgánu, soukromoprávní smlouvou nebo svazkem obcí (to ovšem pouze u obcí a jsou-li členy daného svazku obcí). V případě, že se neuplatní ani jeden ze jmenovaných způsobů, může dojít k uzavření veřejnoprávní smlouvy o provozování elektronické podatelny.

Smluvní stranou je opět jako v případě předešlé veřejnoprávní smlouvy subjekt veřejné správy, jehož součástí je tento správní orgán a druhou smluvní stranou je znovu obec s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu má správní orgán sídlo. I u veřejnoprávní smlouvy o provozování elektronické podatelny se vedl spor o stejné otázce jako u veřejnoprávní smlouvy o zveřejnění obsahu úřední desky umožňující dálkový přístup. Tyto veřejnoprávní smlouvy

uvedené ve správním řádu jsou obdobné, a proto je nutné užít závěr učiněný pro veřejnoprávní smlouvu podle § 26 odst. 3 správního řádu obdobně.

6.3 Veřejnoprávní smlouvy v zákoně o obecní policii

1. lednem 2009 nabyla účinnosti novela zákona o obecní policii⁸³, která reagovala na skutečnost, že od roku 1995 byla neustále rozšiřována oprávnění obecní policie a původní právní úprava z počátku 90. let již byla zcela nedostačující.

Oba níže uvedené příklady veřejnoprávních smluv dle zákona o obecní policii jsou příkladem smluv koordinačních.

6.3.1 Veřejnoprávní smlouva týkající se plnění úkolů obecní policie

Obcím je dána možnost zřídit obecní policii, nicméně nemají obligatorní povinnost ji zřídit. Tato možnost je ponechána zejména s ohledem na ekonomické možnosti jednotlivých obcí, zda zřídí obecní policii či nikoliv.

Obecní policie je orgánem obce, jehož posláním je zabezpečit v obci veřejný pořádek a plnit další úkoly vyplývající ze zákona o obecní policii.

Právě z výše uvedeného ekonomického důvodu je zákonem připuštěna možnost uzavření veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi, na jejímž základě bude obecní policie jedné obce vykonávat příslušné úkoly i na území obce jiné.⁸⁴

Jedná se o veřejnoprávní smlouvu mezi dvěma a více obcemi se sídlem ve stejném kraji. Nezbytně nutný je souhlas krajského úřadu. Ve smlouvě musí být přesně specifikovány smluvní strany smlouvy, rozsah v jakém bude

Ve smlouvě musí být uveden přesný název obcí, které jsou smluvními stranami smlouvy; rozsah, ve kterém bude obecní policie vykonávat úkoly na území obce, která policii nezřídila; datum odkdy bude obecní policie tyto úkoly vykonávat a také upravení finanční stránky věci.

⁸³ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

⁸⁴ § 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

6.3.2 Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí strážníků pro období krizového stavu

Jak již bylo výše uvedeno, došlo 1. ledna 2009 k velké novelizaci zákona o obecní policii. Nicméně tato novela se veřejnoprávních smluv týkajících se plnění úkolů obecní policie příliš nedotkla, za to však přinesla zcela novou veřejnoprávní smlouvu, která vyplývá z § 3b zákona o obecní policii. Tato smlouva se dotýká případů vyhlášení krizového stavu – stavu nebezpečí, nouzového stavu nebo stavu ohrožení.⁸⁵

Oprávnění uzavřít tuto smlouvu má starosta obce, na jejímž území je krizový stav vyhlášen, a to se starostou obce, která obci z tohoto důvodu poskytne strážníky. Obligatorně ve smlouvě musí být uvedeny názvy obou obcí, právní titul nutný pro uzavření smlouvy, počet poskytnutých strážníků, období, na které se strážníci poskytují a vymezení jejich úkolů.

Stěžejní rozdíl oproti předchozí veřejnoprávní smlouvě a zároveň důvod, proč byla možnost uzavření této veřejnoprávní smlouvy zřízena, je ten, že v případě této smlouvy není obligatorně stanoveno, že obce musí ležet ve stejném kraji a ani není podmíněno, že v jedné z obcí není zřízena obecní policie. Je třeba si uvědomit, že institut této smlouvy byl zřízen pro krizový stav a plnění takovýchto podmínek by v praxi brzdilo vzájemnou pomoc.⁸⁶

6.4 Veřejnoprávní smlouvy ve stavebním zákoně

Stavební zákon⁸⁷ je uveden jako třetí zdroj příkladů veřejnoprávních smluv. Odlišný oproti dvěma předcházejícím skupinám je skutečnost, že se v tomto zákoně nachází jak příklady smluv koordinačních, tak subordinačních.

Koordinačními veřejnoprávními smlouvami, které je možno uzavřít na základě stavebního zákona jsou veřejnoprávní smlouvy o výkonu části působnosti úřadu územního plánování⁸⁸ a veřejnoprávní smlouva o výkonu působnosti

⁸⁵ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ Článek „*Novela zákona o obecní policii a hlavní změny oproti stávající právní úpravě*“ na stránkách Ministerstva vnitra České republiky [online]. [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/novela-zakona-o-obecni-policii-a-hlavni-zmeny-oproti-stavajici-pravniuprave.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>>

⁸⁷ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

⁸⁸ § 6 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

stavebního úřadu⁸⁹. Všechny ostatní veřejnoprávní smlouvy ve stavebním zákoně jsou smlouvy subordinační. Příkladem jsou níže uvedeny dva typy veřejnoprávních subordinačních smluv – veřejnoprávní smlouva nahrazující některá územní rozhodnutí a veřejnoprávní smlouva nahrazující stavební povolení.

6.4.1 Veřejnoprávní smlouva o výkonu působnosti stavebního úřadu

Paragrafem 13 stavebního zákona jsou vyjmenovány správní orgány, které jsou zároveň ve svých správních obvodech obecními stavebními úřady. Mezi nimi jsou také pověřené obecní a městské úřady, a také úřady, které tuto pravomoc měly již dle předchozího stavebního zákona.⁹⁰

Obec, v níž obecní úřad je zároveň stavebním úřadem, může uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí o tom, že pro ni bude vykonávat působnost správního úřadu.⁹¹ Nutný je pro to však souhlas krajského úřadu. Pro obec, která neuzavřela takovou veřejnoprávní smlouvu, vykonává působnost obecního stavebního úřadu pověřený obecní úřad, v jehož správním obvodu leží.⁹²

Z toho je možno dovodit, že uzavřít veřejnoprávní smlouvu je možné jen s takovou obcí, která leží ve stejném správním obvodu pověřeného obecního úřadu. Správní obvody mohou být měněny veřejnoprávními smlouvami podle správního řádu. Není přípustné, aby pomocí veřejnoprávní smlouvy byly vytvářeny právní obvody obecních stavebních úřadů zasahující do dvou či více správních obvodů s rozšířenou působností.

6.4.2 Veřejnoprávní smlouva o výkonu části působnosti úřadu územního plánování

Pouze obecní úřad obce s rozšířenou působností může být v plném rozsahu úřadem územního plánování. Jedná-li se o obecní úřad „běžné“ obce zajistí kvalifikované pracovníky, schopné vykonávat tuto agendu, může být i úřadem územního plánování, ale pouze v omezené míře. Tyto úřady mohou pořizovat

⁸⁹ § 190 odst. 2 zákona. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

⁹⁰ HENDRYCH, *Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha : C. H. Beck, 2009. s. 258

⁹¹ § 190 odst. 2 zákona. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

⁹² HENDRYCH, *D. Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 258

územní a regulační plán pro území i obce, pořizovat vymezené zastavěného území na žádost obce ve svém správním obvodu, podávat návrhy na vložení dat do evidence územně plánovací činnosti, apod.

Na základě veřejnoprávní smlouvy může tuto agendu vykonávat i pro jinou obec. Vyžaduje se ovšem souhlas krajského úřadu.

6.4.3 Veřejnoprávní smlouvy nahrazující některá územní rozhodnutí

Vykonavatel veřejné správy, který zastává funkci obecního úřadu, může s žadatelem o vydání územního rozhodnutí uzavřít veřejnoprávní smlouvu a toto územní rozhodnutí jí nahradit. Obligatorně je povinný souhlas dotčeného správního orgánu a také souhlas všech účastníků, kteří by byli účastníky územního řízení. Tito účastníci musí být ve smlouvě uvedeni, stejně jako smluvní strany. Stavební úřad má také zákonnou povinnost seznámit je s obsahem smlouvy a to ve lhůtě 7 dnů ode dne předložení návrhu veřejnoprávní smlouvy.

Veřejnoprávní smlouvou je možné nahradit jen rozhodnutí o umístění stavby, o změně využití území, a také územní rozhodnutí o změně stavby.⁹³

Povinné obsahové náležitosti smlouvy jsou totožné s těmi, které zákon předepisuje pro příslušná územní rozhodnutí, současně je požadována i grafická dokumentace. Další náležitosti jsou pak stanoveny správním řádem, kdy se na tyto veřejnoprávní smlouvy použije s výjimkou ustanovení § 167 odst. 3, týkajícího se rozhodnutí správního orgánu o žádosti strany, která nesouhlasí se zrušením veřejnoprávní smlouvy.

Zároveň platí, že veřejnoprávní smlouvou lze nahradit již probíhající územní řízení, taktéž je z toho možné logicky vyvodit, že nebudou-li s veřejnoprávní smlouvou souhlasit všechny strany, je nutné vydat ve věci autoritativní rozhodnutí v rámci územního řízení. Z toho je možno vyvodit, že přínos tohoto typu smlouvy je zejména v tom, že se upřednostňuje dohoda mezi stavebním úřadem a žadatelem, což spíše vede ke kompromisu a spokojenosti obou stran.

⁹³ HENDRYCH, D. *Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha : C. H. Beck, 2009. s. 264.

6.4.4 Veřejnoprávní smlouva nahrazující stavební povolení

Jak je všeobecně známo, stavebník⁹⁴ potřebuje ke stavbě stavební povolení. V případě, že s tím dotčené orgány souhlasí, může být namísto stavebního povolení k provedení stavby nebo terénních úprav uzavřena veřejnoprávní smlouva mezi stavebníkem a stavebním úřadem, která nahrazuje ono obligatorní stavební povolení.

Pro uzavření této smlouvy platí v ostatních bodech vše, co bylo řečeno u předchozí veřejnoprávní smlouvy.⁹⁵

6.5 Veřejnoprávní smlouvy v dalších právních předpisech

Veřejnoprávní smlouvy, ať subordinační či koordinační, případně smíšené jsou upraveny v mnoha zvláštních zákonech. Příklady některých jsou níže uvedeny.

6.5.1 Subordinační veřejnoprávní smlouvy dle zákona o zaměstnanosti

V zákoně o zaměstnanosti⁹⁶ jsou upraveny dohody, které chápeme jako veřejnoprávní smlouvy především v důsledku judikatury a výkladů pro správní praxi.⁹⁷

Cílem těchto smluv je zefektivnit pomoc lidem se ztíženým pracovním uplatněním a naplňovat tak principy sociálního státu. Prostřednictvím těchto smluv deleguje stát svou pravomoc na soukromé subjekty.

K uzavírání těchto smluv dochází zejména mezi zaměstnavateli či uchazeči o práci.⁹⁸

Příkladem takovýchto smluv může být dohoda o zabezpečení pracovní rehabilitace, dohoda o provedení poradenské činnosti, dohoda o vytvoření chráněného pracovního místa a chráněné dílny, dohoda o vytváření veřejně prospěšných prací a dohoda o vytváření společensky účelných pracovních míst.

⁹⁴ § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

⁹⁵ § 116 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

⁹⁶ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

⁹⁷ HENDRYCH, D. *Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha : C. H. Beck, 2009. s. 266.

⁹⁸ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo. 2.* vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009, s.169.

6.5.2 Subordinační veřejnoprávní smlouvy o službách v dopravě

Tyto smlouvy jsou v praxi často využívány, jelikož je v praxi častým jevem, že vozy autobusové dopravy zajišťující do malých obcí bývají poloprázdné. Pro provozovatele tato činnost nemůže být ekonomicky výhodná, nicméně je v zájmu každého kraje, aby zajistil dopravní obslužnost prostřednictvím hromadné dopravy i těm nejdlehlším oblastem svého území. Z tohoto důvodu kraj přistupuje k uzavírání veřejnoprávních smluv o závazku veřejné služby v oblasti silniční dopravy.

Obdobně zmíněné smlouvy může uzavřít i sama obec pokud pro ni základní krajem zajištěná dopravní obslužnost není postačující.

Taktéž je uzavírána smlouva o veřejném závazku v oblasti drážní dopravy.⁹⁹

⁹⁹ KOČÍ, R.; KUČEROVÁ, H. *Silniční právo*. Praha : Leges, 2009. s. 391.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se věnoval veřejnoprávním smlouvám. Veřejnoprávní smlouvy je možné definovat jako dvoustranný nebo vícestranný právní úkon, kterým se zakládají, mění či ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Prostřednictvím těchto smluv praxi dochází k přenášení působnosti státní správy či samosprávy na jiné subjekty. Zároveň dochází-li k přesunu výkonu státní správy mezi správní orgány, jsou samy veřejnoprávní smlouvy pramenem práva.

Veřejnoprávní smlouvy jsou tedy vhodným a moderním právním prostředkem, jak adresáta veřejné správy zapojit do plnění úkolů veřejné správy, což v praxi vede mnohdy k dosažení kompromisu a spokojenosti na obou stranách.

Součástí správného fungování institutu veřejnoprávních smluv je také kvalitní právní úprava, kterou poskytl veřejnoprávním smlouvám správní řád. Veřejnoprávní smlouvy díky němu dostaly obecný právní rámec, což je určitě pozitivem. Nicméně po bližším seznámení se s danou problematikou je třeba poukázat i na určitá negativa a problémy, které nový správní řád přinesl. Jako příklad je možno uvést odborníky často diskutovaný § 162 či § 164 odst. 3. Přesto však, mohu-li to po nastudování problematiky zhodnotit, považuji právní úpravu za kvalitní, i když by například preciznější rozpracování § 162 mohlo vést v praxi k častějšímu uzavírání veřejnoprávních smluv mezi osobami soukromého práva.

Veřejnoprávní smlouvy mají mnohá specifika, nicméně mají také celou řadu společných znaků právě se soukromými smlouvami, kdy na jedné straně stojí subjekt veřejné správy. Předmětem takovéto smlouvy musí být výkon veřejné správy ve veřejném zájmu.

Veřejnoprávní smlouva může také nahrazovat správní rozhodnutí, dokonce i sám správní orgán může vynutit plnění ze smlouvy vydáním správního rozhodnutí.

Při uzavírání veřejnoprávních smluv se musí dbát na dodržování zásad, jsou to např. zásada účelnosti nebo zásada posuzování smlouvy podle obsahu.

Výše uvedené jsem se snažil představit logicky a systematicky. Postupoval jsem od základních věcí i podrobnějším tak, aby práce byla přehledná a strukturovaná. Postupoval jsem od obecného ke konkrétnímu.

Cílem mé práce bylo představení veřejnoprávních smluv z pohledu teorie i praxe, z pohledu odborníků i s ohledem na praktičnost jednotlivých druhů veřejnoprávních smluv. Cílem bylo také vytvořit práci, která by měla přínos i pro laickou veřejnost, aby se „neprávníci“ mohli jednoduše seznámit s jejich fungováním v běžné praxi.

Závěrem bych uvedl mou domněnku, že institut veřejnoprávních smluv je institutem moderním a že v posledních deseti letech od přijetí obecné úpravy získává na síle, jelikož je to prostředek, jakým se může běžný občan a široká veřejnost zapojit do správy věcí veřejných. Předpokládám, že v budoucnu bude význam veřejnoprávních smluv vzrůstat.

Resumé

In my thesis I have devoted to public contracts. Public contracts can be defined as a bilateral or multilateral legal act by which they are based, changed or annulled the rights and obligations in the field of public law. Through these contracts, in the practice it is about to transfer the state administration or self-government to other entities. At the same time if there is a transfer in the power between government authorities, public contracts are themselves as a source of law.

Public contracts are simply appropriate and modern legal means, how to get involved the recipient of public administration in the fulfillment of the public administration, which in practice often leads to a compromise and satisfaction on both sides.

Part of the proper functioning of the institute of public service contracts is quality legislation, which is provided to public contracts by Administrative Code. Public contracts thanks to this Administrative Code get a general legal framework, which is certainly positive. However, upon closer acquaintance with this certain topic is necessary to point to certain weaknesses and problems that this new Administrative Code brought. As an example, the experts often discussed § 162 or § 164 paragraph. 3 can be pointed to. However, if I may after studying this issue evaluate, I consider legislation to be good, even if, for example, precise elaboration of § 162 could lead in practice to more frequent formations of a public contracts between persons of private law.

Public contracts have many specifics, but they also have a many of common features just with private contracts, where on the one side, there is a subject of the public administration. The subject of such contracts must be the performance of public administration in the public interest.

Public contract may also replace the administrative decision, even the administrative authority itself may enforce performance of the contract by issuing an administrative decision.

In closing public contracts there must be paid attention to the principles that must be obeyed, e.g. The principle of expediency or principle of judging contracts content.

Above mentioned, I tried to imagine logically and systematically. I proceeded from the basic things to even closer so that the work would be well arranged and structured. I proceeded from the general to the specific.

The aim of my work was the introduction of public contracts in terms of theory and practice, from the perspective of experts with regard to the practicality of different types of public contracts. The goal was to create a work that should benefit to the general public, that the "non-lawyer" people could easily get acquainted with their functioning in common and everyday practice.

At the end of my work, I would like to say my assumption, that the Institute of public service contracts is an institution modern and that in the last ten years since the adoption of the general regulation is gaining strength, as it means, how can an ordinary citizen and the general public get to participate in governance. I suppose that in the future the importance of public contracts will raise and got increase.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

- BOGUSZAK, J.; ČAPEK, J. *Teorie práva*. Praha : CODEX Bohemia, 1997.
- ČERNÝ, P.; DOHNAL V. et al. *Průvodce novým správním řádem*. Praha : Linde Praha, 2006.
- HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009.
- HOETZEL, J. *Československé správní právo. Část všeobecná*. 2. vydání. Praha : Melantrich, 1937.
- HOETZEL, J. *Nauka o správních aktech*. Praha, 1907.
- HOETZEL, J. *Slovník veřejného práva československého*. Brno : Polygrafia, 1929.
- HORZINKOVÁ, E.; NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008.
- KADEČKA, S. *Správní řád. 1*. Praha: ASPI, 2006.
- KOČÍ, R.; KUČEROVÁ, H. *Silniční právo*. Praha : Leges, 2009.
- MACHAJOVÁ, J., et al. *Všeobecné správní právo*. 5. Bratislava : Eurokodex, 2010.
- SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : ASPI – Wolters Kluwer, 2009.
- SKULOVÁ, S. et al. *Správní právo procesní*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008.
- ONDRUŠ, R. *Správní řád. Nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha : Linde Praha, 2005.
- VEDRAL, J. *Správní řád - Komentář*, Praha: Bova Polygon, 2012.

Sborníky a odborné články

- Článek „*Novela zákona o obecní policii a hlavní změny oproti stávající právní úpravě*“ na stránkách Ministerstva vnitra České republiky [online].

[cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/novela-zakona-o-obecni-policii-a-hlavni-zmeny-oproti-stavajici-pravniuprave.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

- KOLMAN, P. Veřejnoprávní smlouvy (vybrané otázky). *Správní právo*, 2007, roč. 40, č. 4-5.
- *Nový správní řád a místní samospráva II. Sborník z 3. letního mezinárodního workshopu*. Editoři Kadečka, S.; Kliková, A.; Valachová K. Brno : Masarykova univerzita, 2007.
- *Reforma veřejné správy v teorii a praxi : sborník z mezinárodní konference, Třešť, 22.-24. října 2003*. Editor Vostrá L., Grospič J. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004.
- RYS, R. Veřejnoprávní smlouvy v teorii a praxi. *Veřejná správa*. 2006, č. 33. [cit. 2014-12-05] Dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/s/2006/33/pril1.html>

Legislativní dokumenty

- Nález NSS ze dne 10. května 1924, Boh A 3595/24 *K povaze veřejnoprávních smluv*.
- Rozsudek NSS ze dne 9. 11. 2006, sp. zn. 32 Odo 1104/2005.
- Rozsudek NSS ze dne 19. 9. 2007, čj. 2 Afs 173/2006-77.
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii.
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základní práv a svobod.
- Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.
- Zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

